

Handläggare
Annika Andersson
Telefon: 0850812192

Till
Kommunstyrelsen

Förslag till upphävande av föreskrifter om bedömning om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård

Svar på remiss från kommunstyrelsens KS 2022/1116

Förvaltningens förslag till beslut

Kontorsutlåtandet överlämnas som svar på remissen.

Sammanfattning

Förvaltningen bedömer sammantaget att forskriften SOSFS 2009:6 kan tas bort och att dess innehåll kan ersättas med den nya lagen om egenvård (2021/33:244). Förvaltningen vill dock lyfta vikten av att ett tydligt kunskapsstöd finns på plats så att det finns vägledning för hälso- och sjukvårdspersonal som ska utföra bedömning av egenvård. Vidare vill förvaltningen lyfta risken att samverkan mellan region och kommun försvåras då ansvarsfördelningen för egenvård kan uppfattas som otydlig.

Förvaltningen delar Socialstyrelsens uppfattning att patientdelaktighet, samordning och planering för en samordnad och personcentrerad vård och omsorg kan bli mer enhetlig vid upphävandet.

Bakgrund

Socialstyrelsen har bjudit in Stockholms stad att lämna synpunkter på deras förslag till föreskrifter om upphävande av föreskrifterna (SOSFS 2009:6) om bedömning av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård med tillhörande konsekvensutredning. Kommunstyrelsen har bett Södermalms stadsdelsnämnd tillsammans med stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd om kontorsyttrande på remissen senast den 7 december 2022.

Ärendet

Den 21 juni 2022 beslutade riksdagen att anta regeringens proposition (prop. 2021/22:244) Stärkt rätt till personlig assistans vid behov av egenvård. I propositionen föreslår regeringen bl.a. att det ska införas en lag om egenvård. Lagen som träder i kraft den 1 januari 2023 innehåller bestämmelser som definierar egenvård och närliggande begrepp. Av lagen framgår också vilken hälso- och sjukvårdspersonal som kan göra en egenvårdsbedömning. Vidare finns en bestämmelse som upplyser om att hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, inte gäller när en hälso- och sjukvårdsåtgärd utförs i form av egenvård. I och med att en ny lag om egenvård införs behöver föreskriften SOSFS 2009:6 ändras alternativt upphävas.

Socialstyrelsen redogör i ”Konsekvensutredning – förslag till upphävande av föreskrifterna (SOSFS 2009:6) om bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård” för hur upphävandet förväntas påverka andra föreskrifter och hur säker hälso- och sjukvård kan uppnås.¹

Socialstyrelsen menar i konsekvensutredningen att frågor som rör patientdelaktighet, samordning och planering för en samordnad och personcentrerad vård och omsorg skulle bli mer enhetlig vid ett upphävande av föreskriften. Det skulle sannolikt också bli enklare att tillämpa de idag gällande lagbestämmelserna om bland annat patientmedverkan och samordnad individuell plan (SIP).

Eftersom den medicinska bedömningen av egenvård måste göras utifrån den enskilda patientens önskemål och förutsättningar samt vid varje tidpunkts vetenskap och beprövad erfarenhet menar Socialstyrelsen att behovet av vägledning inte bör tillgodoses genom bindande juridiska regler. Den snabba medicinska och tekniska utvecklingen gör också att en reglering snabbt blir inaktuell och kan utgöra ett hinder för den medicinska utvecklingen. Socialstyrelsen lyfter istället behovet av kunskapsstöd.

Socialstyrelsen bedömer inte att förslaget att upphäva föreskrifterna (SOSFS 2009:6) om bedömning av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård medför några kostnadsräddande konsekvenser. Upphävandet bedöms heller inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

¹ Konsekvensutredning dnr 4.1-25553/2019

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsdelsdirektörens stab och kansli i samverkan med avdelningen för äldreomsorg och sociala avdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen bedömer sammantaget att föreskriften SOSFS 2009:6 kan tas bort och att dess innehåll kan ersättas med den nya lagen om egenvård (2021/33:244). Förvaltningen delar Socialstyrelsens uppfattning att patientdelaktighet, samordning och planering för en samordnad och personcentrerad vård och omsorg kan bli mer enhetlig vid upphävandet. Förvaltningen vill dock lyfta två områden som behöver säkerställas om föreskriften SOSFS 2009:6 tas bort.

Kunskapsstöd

En konsekvens av att ta bort föreskriften blir att det då saknas vägledning för bedömning av egenvård. Ett tydligt kunskapsstöd och en tydlig vägledning för den hälso- och sjukvårdspersonal som ska utföra bedömning av egenvård behöver finnas på plats. Hälso- och sjukvårdspersonal ska göra en unik bedömning och om kunskapsstöd och vägledning saknas är risken att bedömningen blir att egenvård inte är möjlig utan att uppgift ska utföras av hälso- och sjukvården.² Detta är inte i linje med ”God och Nära vård” och skulle innebära en belastning på befintlig vård.

Ansvarsfördelning mellan region och kommun

En risk med att ta bort föreskriften är att samverkan mellan region och kommun kan försvåras i diskussioner om egenvård. Detta då ansvarsfördelningen riskerar att bli otydligt. Förvaltningen bedömer inte de lagar som Socialstyrelsen hänvisar till fullt ut motsvarar föreskriftens innehåll, detta gäller särskilt riskbedömning samt tydlig dokumentation av planering och uppföljning kring egenvård.^{3, 4}

Förvaltningens förslag

Förvaltningen överlämnar kontorsyttrandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Snorre Berglund
Tf. Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

² SOSFS 2009:6 är idag ett exempel på kunskapsstöd

³ Riskbedömning enligt 4 kap. 5-9§ SOSFS 2009:6.

⁴ Planering och uppföljning enligt 5 kap. 1-5 § SOSFS 2009:6

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Snorre Berglund, Tf. Stadsdelsdirektör	2022-11-28